

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії

проф. Олександр Буселюк

Буселюк

«25» квітня 2023р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

«Педагогіка та психологія»

ОС магістр

*на основі ОС бакалавр, магістр, ОКР спеціаліст
з нормативним терміном навчання 1 р. 4 м.*

(денна та заочна форми навчання)

Умань-2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вивчення навчальних дисциплін «Педагогіка» та «Психологія» передбачає дослідження законів і закономірностей психолого-педагогічних явищ і процесів; теоретичне обґрунтування змісту, принципів, методів, і форм навчання і виховання; дослідження сутності цілеспрямованого розвитку і формування особистості в умовах спеціально організованого навчання та виховання; сутність психічних процесів, діяльності, емоційно-вольової сфери особистості, її індивідуальні особливості; забезпечує високий рівень психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців.

Метою вивчення педагогіки та психології є засвоєння студентами основних положень теорії та практики сучасної педагогіки, психологічного знання; розкриття закономірностей становлення освіти у тісному взаємозв'язку з історією людства, зміною суспільно-економічних формацій; формування досвіду самооцінки і самоаналізу психолого-педагогічних явищ і ситуацій, організації науково-дослідної роботи, уміння моделювати освітній процес, використовувати методи і методики наукового дослідження, розвиток практичних умінь та навичок психологічної підтримки, допомоги; психодіагностичної та психокорекційної роботи, системного мислення, професійної самосвідомості.

Основними завданнями вивчення дисциплін «Педагогіка» та «Психологія» є: *методичні* – розвиток педагогічного, критичного мислення, психолого-педагогічної культури особистості, формування професійного світогляду, здатності аналізувати, досліджувати психолого-педагогічні процеси, явища, факти, закономірності; *пізнавальні* – вивчення та оволодіння теоретичними основами педагогіки та психології, засвоєння цілісної системи знань про їх становлення та розвиток; *практичні* – уміння мислити психолого-педагогічними категоріями, формування готовності до творчого використання психолого-педагогічних знань у майбутній професійно-педагогічній діяльності.

У результаті вивчення педагогіки та психології вступник повинен **знати**:

- основні теоретичні поняття курсу, зміст базових понять;
- зміст основних державних документів, що стосуються системи освіти України;
- соціальну роль освіти у вирішенні глобальних проблем людства;
- сучасні тенденції розвитку педагогіки та психології, реформування системи освіти;
- структуру та закономірності педагогічного процесу в системі освіти;
- принципи, форми організації та методи навчання і виховання
- механізми здійснення фізичного, інтелектуального, соціального, духовного розвитку особистості;
- сутність психічних процесів, діяльності, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, емоційно-вольової сфери особистості, її індивідуальні особливості;
- зміст, форми і методи здійснення та інтерпретації наукових досліджень.

Вступник повинен **вміти**:

- оперувати основними теоретичними поняттями курсу та системно їх

використовувати;

– аналізувати та систематизувати процес розвитку освіти і виховання; здійснювати порівняльний аналіз педагогічних ідей провідних педагогів та психологів минулого; працювати з історико-педагогічною, психологічною літературою та першоджерелами.

– проводити освітню роботу на засадах гуманізації, сучасних підходів до теорії і технології навчання і виховання;

– планувати педагогічну діяльність, визначати і обґрунтовувати психолого-педагогічні задачі; вибирати комплекс ефективних форм і методів навчання та виховання;

– застосувати на практиці різні типи навчання та дидактичні засоби навчання в залежності від педагогічної ситуації;

– ефективно здійснювати педагогічну взаємодію, забезпечувати фізичний, психічний, соціальний і духовний розвиток здобувачів освіти;

– організовувати та стимулювати діяльність, поведінку і спілкування здобувачів освіти;

– аналізувати навчально-виховні ситуації, результати освітньої діяльності, вивчати особистість та колектив;

– займатися самоосвітою, творчо використовувати на практиці досягнення психолого-педагогічної науки та перспективний педагогічний досвід, проводити психолого-педагогічні дослідження, виявляти творчість у професійній діяльності.

Програма вступного випробування з «Педагогіки та психології» складається з таких змістових модулів: 1. Основи педагогіки та психології. 2. Історія і теорія педагогіки та психології. 3. Методи дослідження у педагогіці та психології. 4. Прикладні психолого-педагогічні засади освіти, навчання, виховання та розвитку особистості. Програма передбачає когнітивні рівні охоплення:

- рівень А. Необхідний кваліфікаційний рівень «Знання»;
- рівень В. Необхідний кваліфікаційний рівень «Знання». «Розуміння»;
- рівень С. Необхідний кваліфікаційний рівень «Знання», «Розуміння», «Застосування»;
- рівень Д. Необхідний кваліфікаційний рівень «Знання», «Розуміння», «Застосування» та «Аналіз»/»Синтез»/»Оцінка».

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

<i>Рівень</i>		<i>Бали</i>	<i>Характеристика усних відповідей</i>
Не склав		0 – 99	Вступник називає окремі поняття навчального матеріалу, не відповідає на запитання екзаменатора
Склав	Початковий	100	Вступник виявляє поверхові знання навчального матеріалу; за допомогою екзаменатора розкриває суть запитання.
		101 – 109	Вступник виявляє поверхові знання навчального матеріалу; непослідовно і невпевнено відповідає на запитання; допускає грубі порушення норми літературної мови
		110 – 119	Вступник відтворює частину навчального матеріалу;

			самостійно називає окремі поняття, частково відповідає на запитання; допускає порушення норми літературної мови
Середній	120 – 129	Вступник виявляє знання і розуміння основних положень з навчальних дисциплін, але допускає значні помилки у викладі матеріалу, які свідчать про недостатньо глибоке засвоєння теоретичних понять; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, демонструє початкові вміння; допускає значні помилки в мовленнєвому оформленні	
	130 – 139	Вступник виявляє знання і розуміння основних положень з навчальних дисциплін, але допускає помилки у викладі матеріалу, здатний фрагментарно описати психолого-педагогічні процеси; допускає помилки в мовленнєвому оформленні	
	140 – 149	Вступник виявляє знання і розуміння основних положень з навчальних дисциплін, але допускає помилки у викладі матеріалу, володіє матеріалом на середньому рівні, допускає помилки в мовленнєвому оформленні. Вступник частково розкриває зміст запитань.	
Достатній	150 – 159	Вступник виявляє достатні знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і незначні порушення норм літературної мови. Вступник уміє зіставляти та узагальнювати засвоєний матеріал	
	160 – 169	Вступник виявляє достатні знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і незначні порушення норм літературної мови. Вступник уміє зіставляти та узагальнювати засвоєний матеріал, робить власні висновки	
	170 – 179	Вступник виявляє достатні знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і незначні порушення норм літературної мови. Вступник уміє зіставляти та узагальнювати засвоєний матеріал, робить власні висновки, виявляє частково евристичний інтерес	
Високий	180 – 189	Вступник ґрунтовно і повно викладає навчально-науковий матеріал, володіє методами дослідження, уміє виділити теоретичне і фактичне в педагогічному матеріалі; виявляє повне розуміння матеріалу, обізнаний з теоретичними підходами і концепціями, логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть питання, застосовує теоретичні знання для аналізу, синтезу, оцінки психолого-педагогічних явищ, наводить приклади психолого-педагогічних досліджень	

	190 – 199	Вступник ґрунтовно і повно викладає навчально-науковий матеріал, володіє методами дослідження, уміє виділити теоретичне і фактичне в матеріалі; виявляє повне розуміння матеріалу, обізнаний з теоретичними підходами і концепціями, логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть питання, застосовує теоретичні знання для аналізу, синтезу, оцінки психолого-педагогічних явищ, наводить приклади досліджень та власного психолого-педагогічного досвіду
	200	Вступник ґрунтовно, повно та послідовно викладає навчально-науковий матеріал, володіє методами дослідження, уміє виділити теоретичне і фактичне в матеріалі; виявляє повне розуміння матеріалу, обізнаний з теоретичними підходами і концепціями, логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть питання, застосовує теоретичні знання для аналізу, синтезу, оцінки психолого-педагогічних явищ, процесів, наводить приклади соціально-педагогічних досліджень та власного психолого-педагогічного досвіду

СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКВ

Питання екзаменаційного білета оцінюється за шкалою від 0 до 200 балів. Загальна оцінка за вступне випробування визначається згідно питомої ваги розділу: Основи педагогіки та психології – 13-17 %; Історія і теорія педагогіки та психології – 20-30 %; Методи дослідження у педагогіці та психології – 13-17 %; Прикладні психолого-педагогічні засади освіти, навчання, виховання та розвитку особистості – 40-50 %.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

1.1 Педагогіка та психологія у структурі сучасних наук

1.1.1 Педагогіка в системі наук про людину. Об'єкт, предмет, функції та завдання педагогіки

1.1.2 Об'єкт, предмет психології. Психіка як об'єкт психології. Психічні явища як предмет психології

1.1.3 Основні категорії педагогіки: освіта, навчання, виховання, формування, розвиток, самоосвіта, самовиховання, саморозвиток.

1.1.4 Основні категорії психології: психіка, свідомість, особистість, діяльність, спілкування, образ.

1.1.5 Структура та основні галузі педагогіки.

1.1.6 Структура та основні галузі психології. Фундаментальна та прикладна психологія.

1.2 Загальні закономірності розвитку і соціалізації особистості

1.2.1 Процес розвитку особистості. Біологічні (вродженість, спадковість) та соціальні (соціалізація, середовище, діяльність та виховання) чинники та закони психічного розвитку особистості.

1.2.2 Співвідношення понять «людина», «особа», «індивід», «особистість» та «індивідуальність».

1.2.3 Характеристика особистості учня як суб'єкта освітнього процесу.

1.2.4 Вікова періодизація психічного розвитку особистості (за Е. Еріксоном). Вікові та індивідуально-типологічні особливості розвитку особистості та їх урахування в освітньому процесі.

1.2.5 Мотиви та мотивація особистості. Потреби, інтереси, переконання, ідеали. Спрямованість особистості. Мотивація навчальної діяльності.

1.2.6 Гра, навчання, праця як види діяльності. Діяльність учня в освітньому процесі та її види. Сутність та характеристика навчальної діяльності школяра.

1.2.7 Закономірності психічного розвитку та принципи навчання і виховання як основні механізми соціалізації та розвитку особистості учня.

1.2.8 Соціалізація особистості: сутність, етапи (первинна, вторинна), механізми (адаптація, інтеграція). Суб'єкти (сім'я, формальні та неформальні групи однолітків) і агенти (освіта, традиційні ЗМІ: та нові медіа: Інтернет, соціальні мережі) соціалізації. Поняття ресоціалізації.

1.2.9 Цінності та ціннісні орієнтації особистості. Життєві перспективи. Цілі життя. Самоактуалізація та самореалізація особистості: сутність та риси.

РОЗДІЛ 2. ІСТОРІЯ І ТЕОРІЯ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

2.1 Педагогічна та психологічна думка XVII – початок XX ст.

2.1.1 Педагогічна теорія Я.-А. Коменського.

2.1.2 Проблеми розвитку особистості у педагогічній спадщині Г. Сковороди.

2.1.3 Кордоцентризм у психолого-педагогічних поглядах П. Юркевича.

2.1.4 «Вільне виховання» в педагогічній системі М. Монтесорі.

2.1.5 М. Грушевський про українську мову й українську школу.

2.1.6 Антропоцентризм як провідна ідея творчості К. Ушинського.

2.1.7 О. Лазурський: вчення про нахили та обдарованість особистості.

2.1.8 Психологія як наука про безпосередній досвід: В. Вундт

2.1.9 Г. Еббінгауз: закони пам'яті. Крива забування Г. Еббінгауза.

2.1.10 Полікультурність – головний принцип педагогічної позиції М. Драгоманова.

2.2 Педагогічна та психологічна думка XX – початку XXI ст.

2.2.1 Психоаналітична теорія З. Фрейда. Структура особистості: Воно (Id), Я (Ego) і Над-Я (Super Ego). Етапи психосексуального розвитку особистості. Механізми психологічного захисту особистості.

2.2.2 Індивідуальна психологія А. Адлера. Комплекс меншовартості.

2.2.3 Аналітична психологія К.-Г. Юнга. Структура особистості. Архетипи колективного несвідомого.

2.2.4 Неофрейдизм (Е. Фромм, Е. Еріксон). Класичний біхевіоризм

(Дж. Уотсон, І. Павлов, Б. Скіннер) та необіхевіоризм (А. Бандура). Гуманістична психологія (А. Маслоу, К. Роджерс, В. Франкл, І. Ялом). Генетична психологія Ж. Піаже.

2.2.5. Ідеї педагогічної психології у працях С. Балея.

2.2.6 Г. Костюк про навчально-виховний процес та психічний розвиток учнів.

2.2.7 Гуманістична педагогіка В. Сухомлинського.

2.2.8 С. Френе: школа успіху і радості.

2.2.9 Вальдорфська школа: ідея цілісного виховання (Р. Штайнер).

2.2.10 Концепція соціально-особистісного виховання А. Макаренка.

2.2.11 Теорія вчинку В. Роменця.

2.2.12 Виховний ідеал Г. Ващенко.

2.2.13 Система української освіти: принципи, види, рівні освіти, типи закладів освіти (згідно із Законом України «Про освіту» (чинна редакція)).

3 РОЗДІЛ 3. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ У ПЕДАГОГІЦІ ТА ПСИХОЛОГІЇ

3.1 Планування та забезпечення якості дослідження.

3.1.1 Наукові дослідження в педагогіці та психології: різновиди, проблема, мета, завдання, об'єкт, предмет.

3.1.2 Програма дослідження: структура, вимоги до її складання та етапи дослідження. Гіпотези дослідження: теоретичні, емпіричні, статистичні.

3.1.3 Вибірковий метод: генеральна сукупність, вибірка, основні вимоги до формування вибірки, методи формування.

3.1.4 Якість інформації: репрезентативність, валідність, надійність.

3.2 Методи збирання інформації

3.2.1 Спостереження: види, переваги і недоліки, роль спостерігача.

3.2.2 Експеримент: види (констатувальний, формувальний, природний, лабораторний) та основні етапи проведення.

3.2.3 Поняття «тестування». Види тестів: проєктивні тести, тести дослідження особистості, тести пізнавального розвитку, тести досягнень, педагогічне тестування.

3.2.4 Методи опитування. Анкетування (поштові, пресові, он-лайн, експертні, індивідуальні, групові). Анкета: види питань, методичні вимоги до композиції анкети та до формулювання питань. Інтерв'ювання.

3.2.5 Експертні опитування (метод експертної оцінки): пошук, відбір та підготовка експертів. Види і процедури експертного опитування.

3.2.6 Соціометрія: процедура застосування та інструментарію (анкета, шкали).

3.2.7 Аналіз продуктів діяльності. Аналіз документів. Контент-аналіз.

3.3 Методи аналізу емпіричних даних

3.3.1 Вимірювання: визначення, види, рівні.

3.3.2 Описова статистика. Кількісний та якісний аналіз даних.

3.3.3 Аналіз кореляційного зв'язку між двома змінними. Коефіцієнти кореляції.

4 РОЗДІЛ 4. ПРИКЛАДНІ ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ОСВІТИ, НАВЧАННЯ, ВИХОВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

4.1 Освіта і навчання особистості

4.1.1 Дидактика як теорія освіти і навчання: її сутність, основні категорії. Парадигми освіти і навчання (гуманістична, особистісно-орієнтована, компетентнісна, рефлексивна).

4.1.2 Процес навчання: сутність і зміст, двосторонній характер, функції (освітня, виховна, розвивальна), структурні елементи навчання (мета, завдання, зміст, методи, засоби, форми організації навчання, його результати). Навчання, учіння, наuczіння.

4.1.3 Поняття про базові принципи навчання та їх характеристика.

4.1.4 Зміст освіти в сучасній школі: сутність та основні поняття. Знання, уміння, навички, компетентності.

4.1.5 Структура навчально-пізнавальної діяльності учнів (сприймання – осмислення – розуміння узагальнення – закріплення). Пізнавальний інтерес, умови його розвитку у навчанні. Етапи та рівні засвоєння знань.

4.1.6 Методи навчання. їх характеристика та класифікації за: джерелом інформації (словесні, наочні, практичні); характером пізнавальної діяльності (пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, пошукові); логікою пізнання (індуктивні, дедуктивні, традуктивні). Загальні вимоги до вибору методів навчання.

4.1.7 Засоби навчання: їх ознаки, функції та характеристика. Технічні засоби навчання (візуальні, аудіальні, аудіовізуальні, мультимедійні, інформаційно- комунікаційні).

4.1.8 Види навчання (пояснювально-ілюстративне, проблемне, програмоване, індивідуальне, інтегроване, диференційоване, ігрове, дистанційне). Компетентнісний підхід у навчанні.

4.1.9 Форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів: фронтальна, групова, кооперативна, колективна, парна, індивідуальна.

4.1.10 Урок як форма організації навчання. Типи і структура уроків за дидактичною метою. Вимоги до підготовки вчителя до уроку.

4.1.11 Активні (соціально-психологічні) форми організації освітнього процесу, їх різновиди: тренінг, диспут, ділова гра, круглий стіл, олімпіада, конкурс, виставка учнівської творчості.

4.1.12 Позаурочні форми навчання: факультативні заняття, просемінари, практикуми, секції, навчальні екскурсії, предметні гуртки, додаткові групові, індивідуальні заняття, домашня навчальна робота учня.

4.1.13 Поняття про контроль навчання, його функції. Види, форми і методи контролю. Рівні навчальних досягнень учнів та їх характеристика. Критерії і норми оцінювання успішності учнів. Поточне, тематичне та підсумкове оцінювання.

4.1.14 Поняття і види педагогічних технологій (розвивальні, проєктні, проблемні, ігрові, інтерактивні).

4.1.15 Педагогіка партнерства: педагогічно доцільна (суб'єкт-суб'єктна) взаємодія, концептуальні основи та принципи. Рівні та форми організації партнерської взаємодії.

4.2 Виховання особистості

4.2.1 Сутність і структура процесу виховання, його мета і завдання. Поняття виховного впливу та взаємовпливу.

4.2.2 Принципи процесу виховання. Характеристика основних принципів виховання.

4.2.3 Зміст процесу виховання. Системний підхід у структуруванні змісту національного виховання. Основні напрями національного виховання (моральне, громадянсько-патріотичне, розумове, естетичне, фізичне, валеологічне, трудове, екологічне, статево-гендерне, правове, економічне).

4.2.4 Самовиховання: сутність, методи і прийоми. Педагогічне керівництво самовихованням учнів. Концепція особистісно-орієнтованого виховання.

4.2.5 Методи виховання. Групи методів: формування свідомості особистості; організації діяльності і формування досвіду суспільної поведінки; стимулювання поведінки і діяльності; контролю, самоконтролю та самооцінки у вихованні.

4.2.6 Форми організації процесу виховання: позаурочна, позакласна та позашкільна виховна робота. Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи. Колективні творчі справи.

4.2.7 Виховна взаємодія «вчитель-учень». Партнерство школи і сім'ї у вихованні учнів. Сім'я як соціально-педагогічне середовище. Форми і методи роботи школи з батьками учнів.

4.2.8 Учніське самоврядування, його види. Органи учнівського самоврядування. Демократичне управління і лідерство в учнівському самоврядуванні. Формальні та неформальні групи учнів.

4.3 Особистість у життєвому та професійному просторі

4.3.1 Соціально-психологічна структура особистості. Соціальні статуси: поняття та види (офіційний і неофіційний, приписаний і здобутий). Соціальні ролі: поняття та види (активні й пасивні, явні й латентні). Соціальна позиція особистості.

4.3.2 Стать і гендер. Маскулінність. Фемінінність. Андрогінність. Тендерна ідентичність. Кризи тендерної ідентичності. Тендерні стереотипи: поняття та види (традиційні та егалітарні). Тендерна рівність і дискримінація. Сексизм. Фемінізм.

4.3.3 Професійна діяльність: поняття та етапи професіоналізації (професійне самовизначення, професійне навчання, професійна адаптація, професійне становлення, професійна реалізація, завершення професійної діяльності). Вчитель як суб'єкт професійної діяльності.

4.3.4 Особистість вчителя та його педагогічна майстерність. Мотивація та стимулювання професійної діяльності (за ієрархією потреб А. Маслоу). Професійне (емоційне) вигорання педагога.

4.3.5 Спілкування в педагогічній діяльності. Складові спілкування (комунікативна, перцептивна, інтерактивна). Бар'єри педагогічного спілкування.

4.3.6 Конфлікт і конфліктна ситуація. Види конфліктів (внутрішньо-особистісний, міжособистісний, внутрішньо-груповий, міжгруповий). Конфлікти в освітньому середовищі. Стили поведінки в конфлікті (суперництво,

уникнення, компроміс, співпраця, пристосування).

4.3.7 Профілактика (психологічна просвіта, недопущення дискримінації, матеріальне та моральне заохочення, дотримання корпоративної культури) та розв'язання (досягнення компромісу чи співпраці) педагогічних конфліктів. Медіація як форма врегулювання конфлікту.

4.3.8 Девіантна поведінка особистості. Поняття та види (позитивна і негативна) девіацій. Суїцидальна та залежна поведінка. Булінг. Мобінг. Ейджизм. Рівні девіантної поведінки. Соціальні та психологічні чинники девіантної поведінки. Профілактика девіантної поведінки: просвіта, соціальна реклама, корекційні програми, створення ситуації успіху.

4.3.9 Управління в системі освіти. Управлінська діяльність. Лідерство, керівництво, супровід. Типологія лідерства. Стилi керівництва (авторитарний, демократичний, ліберальний). Корпоративна (організаційна) культура.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Артемова Л. В. Історія педагогіки України: підруч. Київ: Либідь, 2006. 420 с.
2. Бондар В. І. Дидактика. Київ: Либідь, 2005. 321 с.
3. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. посіб. 2-ге вид., перероб., доп. Київ: Академвидав, 2007. 509 с.
4. Волошина В. В., Долинська Л. В., Ставицька С. О. Загальна психологія: практикум. К.: Каравела, 2019. 279 с.
5. Гриньова М., Коберник О., Малаканова Л., Сорокіна Г. Основи сучасного виховання Текст : навчальний посібник. ПНПУ імені В. Короленка. Полтава: ПП «Астрая», 2015. 345 с.
6. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О. С. Березюк, О. М. Власенко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с.
7. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 388 с.
8. Дуткевич Т. В. Теорія і практика розвивально-корекційної роботи психолога: навч. посіб. МОН України, Кам'янець-Подільський нац. ун-т імені Івана Огієнка. Київ : КНТ, 2023. 264 с.
9. Жуков С. М. Історія психології. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 230 с.
10. Зайченко І. В. Історія педагогіки. У двох книгах: Книга I: Історія зарубіжної педагогіки. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. 2010. 624 с.
11. Зайченко І. В. Історія педагогіки. У двох книгах. Книга II: Школа, освіта і педагогічна думка в Україні. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. 1032 с.
12. Зайченко І. В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, 3-е вид. Київ : «Освіта України», «КНТ», 2016. 608 с.
13. Історія педагогіки: у 2 ч. Ч. 1. Історія зарубіжної педагогіки і шкільництва: навч. посіб. для студ. закладів вищої пед. освіти / уклад.:

Ткачук М. М., Ткачук Л. В. Вид. 2-ге, допов. та переробл. Умань: Візаві, 2020. 280 с.

14. Історія психології. Уклад. О. О. Авраменко. Умань: Візаві, 2020. 142 с.

15. Карнаух Л. П. Психолого-педагогічні засади гендерної соціалізації особистості: навч. посіб. Умань : Візаві, 2019. 199 с.

16. Карпенчук С. Теорія і методика виховання. Київ : Вища школа, 2005. 343 с.

17. Колесников О. В. Основи наукових досліджень / О. В. Колесников. Київ. Центр учбової літератури 2011. 143 с.

18. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень. Київ. Слово, 2009. 239 с.

19. Кузьмінський А. І. Педагогіка: підручник. Київ : Знання, 2007. 447 с.

20. Левківський М. В., Пашенко Д. І. Історія педагогіки: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 380 с.

21. Лозова В. І., Троцько Г. В. Теоретичні основи виховання і навчання : навчальний посібник. Харків, 2002. 174 с.

22. Любар О. О., Стельмахович М. Г., Федоренко Д. Т. Історія української школи і педагогіки: навч. посіб / за ред. О. О. Любара. Київ: «Знання», КОО, 2006. 447 с.

23. Малафіїк І. В. Дидактика новітньої школи: Навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015. 632с.

24. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.

25. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка. : навчальний посібник / Н. Є. Мойсеюк. 3-є видання, доповнене, 2001. 608 с.

26. Москалець В. П. Психологія особистості: підручник. МОН України, Прикарпатський нац. ун-т імені Василя Стефаника. Київ : Ліра-К, 2023. 362 с.

27. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для студ. ЗВО / МОН України, Уманський держ. пед. Ун- імені Павла Тичини уклад.: М.В. Кудла, В.О. Коблик. Умань. «Сочінський М.М.», 2021. 186 с.

28. Основи соціальної психології : підруч. для закл. вищої освіти. за ред. М. М. Слюсаревського. Київ : Талком, 2018. 579 с.

29. Палеха Ю. І. Основи науково-дослідної роботи. Київ. Ліра-К, 2017. 332 с.

30. Партико З. В. Основи наукових досліджень. Київ. Ліра-К, 2017. 231 с.

31. Педагогіка : навчальний посібник / Галузьяк В. М., Сметанський М. І., Шахов В. І. 2-е вид., вип. і доп. Вінниця : «Книга-Вега», 2003. 235 с.

32. Педагогіка. Практичний курс: підручник за кредитно-модульною технологією навчання для бакалаврів / Т. Ф. Бельчева, С. С. Ізбаш, П. В. Бельчев Мелітополь: Видавництво Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, 2014. 304 с.

33. Пехота О. М. Основи педагогічних досліджень Київ. Знання, 2013. 287 с.

34. Поліщук В. М. Соціальна психологія (програмні основи, змістові модулі, інформаційне забезпечення): навч. посібник. Суми: Університетська книга, 2021. 217 с.

35. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень. Київ. Центр учбової літератури, 2007. 254 с.

36. Титаренко Т. М. Сучасна психологія особистості. Київ: Каравела, 2018. 371 с.

37. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.- метод. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 206 с.

38. Українська педагогіка в персоналіях: навч. посіб. / за ред. О. В. Сухомлинської. В 2-х т. Київ: Либідь, 2005. Т. 1. 624 с.

39. Українська педагогіка в персоналіях: навч. посіб. / за ред. О. В. Сухомлинської. В 2-х т. Київ: Либідь, 2005. Т. 2. 552 с.

40. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. 3-тє вид., стереотип. Київ : Академвидав, 2009. 560 с.

41. Чайка В. М. Основи дидактики: навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2011. 238 с.

42. Щербань П. М. Прикладна педагогіка. Київ 2002. 172 с.

43. Ягупов В. В. Педагогіка : навч. посібник. Київ : Либідь, 2003. 560 с.

Голова предметної комісії

Микола ГАГАРІН

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту, протокол № 8 від «11» квітня 2024 року .

В. о. завідувача кафедри

Оксана БЯЛИК

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри психології, протокол № 12 від «11» квітня 2024 року.

Завідувач кафедри

Олександр САФІН

**ЗГІДНО
З ОРИГІНАЛОМ**